

УДК 338

Галан О.Є.¹, Хрущ Г.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-512м НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ ПОСЛУГАМИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Митні адміністрації різних країн світу на сьогодні дедалі більше концентруються на наданні послуг, і гостро відчують важливість участі ЗЕД-спільноти у процесі її діяльності щодо забезпечення дотримання

національних вимог з метою нарощування ефективності та неухильного виконання митних положень. Проведене дослідження систем управління митними послугами в різних країнах світу дозволяє дійти висновку про необхідність реформ та вдосконалення української системи державного управління митними органами з урахуванням міжнародних стандартів, досвіду функціонування національних митних адміністрацій. Узагальнюючи досвід різних країн, ми не можемо не відзначити зростаючого впливу процесів глобалізації та інноваційних тенденцій у ЗЕД, що прискорюються, на розвиток національних митних систем. Цей вплив відображається у підходах до їх реформування та проявляється в наступному:

- очевидне випереджальне зростання обсягів товарообігу на зовнішніх ринках порівняно із зростанням глобального виробництва, що зумовлює добір митних методів та митних технологій;

- структурні зміни у міжнародній торгівлі та збільшення кількості її учасників, що спричиняє необхідність трансформації старих підходів у сфері управління митними послугами, а саме розширення сфери дії стандартів, норм та правил при здійсненні митних процедур;

- подальша лібералізація зовнішньої торгівлі та зниження тарифних обмежень, що сприяє створенню умов не лише для офіційного руху товарів та послуг через митні кордони держав, а й поява можливості для незаконного обігу товарів та послуг несумлінними суб'єктами ЗЕД, що посилює роль митного контролю у напрямку забезпечення економічної безпеки країни;

- відродження регіональної економічної інтеграції (МС, ЄС та інші), постійна поява нових регіональних торгових та митних союзів, що призводить до розширення та гармонізації складних митних правил;

- розширення сфери застосування інноваційних підходів у логістиці та побудова глобальних виробничо-збутових ланцюжків виробництва та збуту, що обумовлює необхідність мінімізації витрат часу та фінансових засобів суб'єктів ЗЕД, підвищення ефективності їх операцій на основі стандартизації митних технологій;

- дія міжнародних мереж організованої економічної злочинності, що створює великі загрози світовій економіці та економічній безпеці держав, призводить до посилення контролюючих та силових функцій митної системи, причому на наднаціональному рівні;

- ефект глобалізації актуалізує необхідність першочергового вирішення санітарних та екологічних проблем силами митних служб під час проведення митного контролю за керівництвом міжнародною регламентацією цього питання.

Аналіз історії реформування систем управління митними послугами митних органів зарубіжних країн та якості наданих ними митних послуг

дозволяє виявити низку негативних тенденцій у практиці роботи митних органів України та зарубіжних країн, які полягають у наступному:

- недостатній рівень автоматизації та оптимізації бізнес-процесів у ДМС України порівняно з митними службами провідних країн;
- не викорено таке масове явище, як заниження митної вартості товарів та послуг, збільшення кількості судових розглядів у галузі контролю митної вартості, спричинене недостовірністю декларування митної вартості у повному обсязі; продовжується зростання обсягів нелегального імпорту;
- недостатньо ефективна координація роботи профільних та суміжних відомств України (податкова, прикордонна служби тощо);
- протиріччя між вимогами стратегічних керівних та нормативних документів ДМС України, які декларують необхідність підвищення рівня та якості послуг митних органів, скорочення видатків суб'єктів ЗЕД та державного бюджету, пов'язаних з реалізацією митних операцій та митного контролю – з одного боку, та реальною практикою надання митних послуг митними органами України – з іншого боку [1];
- невідповідність концепції роботи митних органів України щодо надання митних послуг, що склалася та успішно розвивається у провідних державах практиці роботи митних служб;
- відсутність чіткої законодавчої бази щодо запровадження та регламентації понятійного апарату у сфері управління митними послугами, їх якістю, у тому числі навіть на рівні найбільш загальних та широко використовуваних термінів;
- відсутність практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності систем управління митними послугами, які враховують передовий закордонний досвід та українські реалії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Руда Т. В., Неліпович О. В. Сутність та значення митних послуг в умовах реформування митної справи в Україні. URL: <http://naukajournal.org/index.php/ naukajournal/article/viewFile/ 85/114>